

УДК 351.74(477)(075.8)

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2020.10.25>**Оксана Стрельченко,**

докт. юрид. наук, доцент,

професор кафедри публічного управління та адміністрування

Національної академії внутрішніх справ

<http://orcid.org/0000-0001-5965-9764>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

У статті обґрунтовано, що Національна поліція України у системі публічної адміністрації посідає особливе місце, що зумовлено визначеними функціями, які вона виконує під час реалізації власних повноважень у соціальному просторі щодо її взаємодії із громадськістю. Саме працівник Національної поліції України щоденно виконує та вирішує досить складні фахові завдання, усуває конфліктні ситуації та вирішує інші важкі проблеми, які виникають під час його професійного виконання та реалізації повноважень, у яких він не має права помилятися. Автором доведено, що змістом взаємодії між органами Національної поліції України та громадськістю є чітка та характерологічна сукупність правових, статутних та інших правовідносин. Реалізація змісту у діяльності Національної поліції України вимагає відповідних засобів, способів і форм її прояву. Вони можуть мати як раціональний, так і емоційний характер, проявлятися у конкретних способах соціально-психологічного, міжособистісного спілкування. Із проведеного автором аналізу визначень взаємодії, які використовуються в адміністративно-правовій теорії, сформовано такі ознаки її, як: діяльність по здійсненню спільних завдань, котрі виконуються в межах визначених нормативно-правовими актами повноважень, ґрунтується на принципі законності, що зумовлює використання чітко встановлених методів і форм; ця діяльність вимагає залучення значної кількості суб'єктів, наділених широким колом повноважень; суб'єкти взаємодії постійно впливають один на одного, внаслідок зазначеного впливу виникають ефективні управлінські рішення відповідно до вирішення поставлених завдань; діяльність взаємодії суб'єктів проводиться в межах визначеної законодавцем компетенції, внаслідок чого проявляється та характеризується зміст і сутність, обсяг такої взаємодії; злагодженість, гармонія й узгодженість є невід'ємними характеристиками взаємодії суб'єктів правоохоронних органів; мета, ціль і результат є основними двигунами діяльності по взаємодії суб'єктів правоохоронних органів, що є значно ширшою і складнішою, ніж межі, мета та призначення діяльності одного органу, що є мотиваційним поштовхом щодо спільної діяльності по реалізації функцій держави; рухомою ознакою такої діяльності є ініціативність однієї зі сторін суб'єктів взаємодії; суб'єктам взаємодії притаманний незалежний, рівноправний характер відносин, що базується на партнерських відносинах, які розриваються у разі вирішення поставленої задачі на досягнення встановленої мети; має програмний упорядкований характер.

Доведено автором, що взаємодія Національної поліції України з громадськістю – це безпосереднє співробітництво, яке здійснюється на основі реалізації прав і виконання обов'язків працівників Національної поліції України за допомогою відповідних елементів правоохоронної системи, з метою якісного й ефективного вирішення проблем протидії проступкам та охорони публічного правопорядку та безпеки.

Ключові слова: поліція, Національна поліція України, взаємодія, громадськість, працівники, проступки, охорона публічного порядку.

Постановка проблеми. З метою реалізації безпосередніх повноважень щодо забезпечення публічної безпеки та правопорядку Національна поліція України взаємодіє з такими суб'єктами адміністративного права, як органи публічної адміністрації та громадяни. Саме це зумовлює актуальність і необхідність дослідження проблематики адміністративно-правової характеристики особливостей взаємодії

Національної поліції України із громадськістю. Необхідно зауважити, що взаємодія є необхідною та важливою частиною роботи Національної поліції України, у т. ч. у сфері забезпечення публічної безпеки та порядку, завдяки чому досягається узгодження дій і спільної діяльності Національної поліції України з громадськістю.

Відповідно, докорінні зміни, які відбулися в українському суспільстві, в його еко-

номічній, політичній, ідеологічній сферах, закономірно впливають на процес формування нових взаємовідносин між державою, її інституціями та громадянським суспільством. Не є винятком і діяльність Національної поліції як органу правопорядку. Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки. У ст. 5 Закону «Про Національну поліцію» зазначається, що поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів [1]. Серед принципів функціонування Національної поліції слід назвати і принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства. Поліція інформує органи влади й управління, населення, засоби масової інформації про свою діяльність, стан публічного порядку та заходи щодо його зміцнення. Вирішення проблем забезпечення правопорядку у країні великою мірою залежить від чіткої, злагодженої, прогресивно організованої роботи всіх державних і суспільних інституцій. Кожне суспільство створює органи охорони публічного порядку, що вимагає створення особливого апарату, покликаного здійснювати охорону публічного порядку, захисту прав, свобод, законних інтересів громадян. Слід погодитися з думкою О.В. Негодченка, що такі органи, які існували з часів античності, були прообразом сучасної поліції в сьогоденні розумінні [2, с. 158].

Необхідно звернути увагу на те, що проблематика щодо взаємодії національної поліції України з громадськістю існує, і про це свідчать соціологічні дослідження. Вважаємо за доцільне надати результати дослідження Лабораторії законодавчих ініціатив і компанії TNS в Україні, які свідчать про негативні тенденції в налагодженні партнерських відносин «громадянин – орган Національної поліції». У зазначених дослідженнях простежується падіння рівня довіри до судів (7,3% до 14,3%), органів прокуратури (5,7% до 17%), поліції (7,6% до 17,4%), Служби безпеки України (6,7% до 18,3%), місцевих державних адміністрацій (7% до 25,6%), місцевих рад (5% до 30,4%) і Збройних Сил України (3,4% до 40,1%) [3].

Зауважимо, що у сфері взаємодії національної поліції України з громадськістю використовують зарубіжний досвід. Стосовно відсоткового співвідношення, то із проведеного аналізу міжнародної взаємодії

поліції та населення європейські правоохоронці мають у рази вищий відсоток довіри, ніж в Україні.

Зазначену проблематику вивчали такі вітчизняні дослідники, як В.Б. Авер'янов, О.М. Бандурка, О.В. Джафарова, О.Ю. Дрозд, Ю.П. Битяк, І.П. Голосніченко, Є.В. Додін, О.П. Ключніченко, Л.В. Коваль, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, С.О. Кузніченко, О.В. Кузьменко, М.В. Лошицький, О.І. Остапенко, В.М. Плішкін, А.М. Подоляка, О.С. Проневич, О.Ю. Салманова, О.Г. Стрельченко, В.К. Шкарупа.

Мета статті. Основною метою статті є ґрунтовний аналіз та адміністративно-правова характеристика особливостей взаємодії Національної поліції України з громадськістю за умов сучасності й у зв'язку із проведенням реформування такого суб'єкта публічної адміністрації, як Національна поліція України. Зарубіжний і вітчизняний досвід щодо впровадження сучасної практики у реалізацію наданих повноважень поліції, а саме щодо взаємодії її із громадськістю надасть можливість сформувати системний методологічний підхід щодо дослідження особливостей взаємодії національної поліції України із громадськістю.

Виклад основного матеріалу. Слід відзначити, що Національна поліція України у системі публічної адміністрації посідає особливе місце, що зумовлено визначеними функціями, які вони виконують під час реалізації власних повноважень у соціальному просторі щодо її взаємодії із громадськістю. Саме працівник Національної поліції України щоденно виконує та вирішує складні фахові завдання, усуває конфліктні ситуації та вирішує інші важкі проблеми, які виникають під час його професійного виконання та реалізації повноважень, у яких він не має права помилятися.

Вивчення практики взаємодії органів правопорядку України та населення свідчить, що сьогодні процес взаємодії Національної поліції України та громадськості позитивно впливає на діяльність Національної поліції України загалом, з одного боку, і формування позитивного іміджу в очах населення – з іншого [4, с. 6]. Слід констатувати, що досі розвиток співробітництва між Національною поліцією України та громадянами відбувався спонтанно, без належної організації та системного підходу. Заходи щодо залучення громадськості до правоохоронного процесу проводилися зазвичай внаслідок гучних і резонансних подій із масштабними негативними наслідками для суспільного життя. Тому взаємодія Наці-

ональної поліції України із громадськістю повинна плануватися й формуватися на ефективній науково обґрунтованій управлінській основі [5, с. 125].

Світова практика функціонування органів Національної поліції України свідчить, що питання забезпечення належного публічного порядку розглядається під кутом зору ефективності взаємодії поліцейських органів із населенням, специфічності правового статусу правоохоронного органу. У свою чергу, до факторів, що впливають на таку ефективність, належить ставлення громадян до органів Національної поліції України, оскільки довіра населення, налагоджене спілкування та співробітництво між поліцією та громадою є запорукою ефективної поліцейської діяльності у сфері забезпечення публічного порядку [6, с. 125].

Під час аналізу налагодження конструктивного діалогу поліції з населенням і публічною адміністрацією в зарубіжних країнах з метою забезпечення публічного порядку необхідно звернути увагу на діяльність поліції у Великій Британії, де склалася особлива, відмінна від інших країн Європи система права, що зумовило особливий шлях побудови органів і діяльність осіб, які здійснюють охорону публічного порядку. До таких органів або осіб, на прикладі правової системи Англії та Уельсу, можна зарахувати ряд органів: по-перше, територіальні поліцейські органи, діяльність яких у сфері охорони публічного порядку зумовлена відсутністю єдиної системи поліцейських органів, вони організовані за територіальним принципом – окремо для кожної із правових систем, що існують у Сполученому Королівстві Великобританії та Північної Ірландії (Англії та Уельсу, Шотландії, Північної Ірландії). Слід зазначити, що територія Англії та Уельсу розбита на поліцейські зони, за якими будується управління місцевими поліцейськими загонами. Таким чином, співробітники територіальних поліцейських сил мають повний обсяг повноважень лише в межах свого регіону, в межах інших – повноваження обмежені (за деякими винятками); по-друге, спеціальні поліцейські органи, які мають спеціальну юрисдикцію, не обмежену певним регіоном (Британська транспортна поліція) [7]; по-третє, органи, для яких функція охорони публічного порядку є другорядною. Такі органи не є поліцейськими у власному значенні цього слова та складаються із цивільних службовців (наприклад, агентство з охорони навколишнього середовища); по-четверте, громадяни, що мають законодавчо встановлені повноваження у сфері охорони публічного

порядку, зокрема їм надано право припиняти злочини, а також доставляти правопорушників в органи поліції чи суду [8].

З метою проведення ґрунтовного дослідження адміністративно-правової характеристики особливостей взаємодії національної поліції України із громадськістю необхідно проаналізувати такі правові категорії, як «взаємодія», «взаємодія суб'єктів» тощо.

Необхідно відзначити, що у наукових джерелах відсутній єдиний підхід стосовно детермінанти «взаємодія», а також «взаємодії Національної поліції з громадськістю».

З погляду філософського сприйняття поняття «взаємодії» відображає процеси впливу різних об'єктів один на одного, їхню взаємну зумовленість і зміну стану або взаємоперехід, а також породження одним об'єктом іншого. Взаємодія є видом прямого або опосередкованого, зовнішнього або внутрішнього відношення, зв'язків [9, с. 7].

Ф. Енгельс доводив, що *взаємодія* – це кінцева причина всього існуючого, за якого немає інших більш фундаментальних визначальних властивостей. В усякій цілісній системі взаємодія супроводжується взаємним відображенням тілами властивостей один одного, внаслідок чого вони можуть мінятися. В об'єктивному світі існує безліч форм взаємодії [10, с. 65].

Необхідно зосередити увагу на тому, що сучасна філософська позиція формулює поняття «взаємодії» як таке, що позначає вплив речей один на одного з метою відображення взаємозв'язків між різними об'єктами, що характеризує буття людей у суспільстві, людську діяльність і її пізнання. Саме у цій категорії відбувається фіксація прямих і зворотних впливів речей один на одного, обмін речовиною, енергією, а також інформацією між різноманітними об'єктами, між відповідними організаціями та середовищем, форми кооперації людей у безпосередніх ситуаціях співробітництва.

Філософський підхід дозволяє виявити: а) фактичні, дійсні, стійкі зв'язки між відповідними суб'єктами; б) зв'язки, які дозволяють суб'єктам, діяльність яких направлена на реалізацію правоохоронної функції держави, впливати один на одного; в) фактичну наявність взаємодії, внаслідок якої відбувається зміна у кожному із взаємодіючих суб'єктів [11, с. 7].

Як вказує В.О. Малюткін, філософській категорії «взаємодія» притаманна наявність: а) таких відносин (зв'язків), що дозволяють об'єктам впливати один на одного; б) самого впливу, внаслідок якого відбуваються двосторонні зміни суб'єктів, що взаємодіють [12, с. 4].

В.М. Круглий акцентує увагу на тому, що взаємодія взагалі, між будь-якими соціальними суб'єктами – це сукупність усіх взаємозв'язків між ними; наявність найрізноманітніших стійких, об'єктивно зумовлених і необхідних, функціонально залежних, кількісно та якісно в зовнішньому виразі не обмежених форм взаємозв'язку між ними; процес і результат взаємовпливів взаємодіючих сторін [13, с. 134].

Загальне поняття взаємодії проявляється у вигляді соціальної взаємодії. Інакше кажучи, суспільство – це система реальних зв'язків і взаємодій людини з іншими людьми, соціальними групами, сукупність усіх соціальних відносин – опосередкованих і безпосередніх, свідомих і це усвідомлених [14]. І як зазначає О.М. Яковлев: «Наявність взаємодії сама по собі нічого не сповіщає, тобто цим поняттям однаково охоплюються як випадки соціального співробітництва, зближення, так і випадки ворожнечі, антагонізму, конфлікту» [15, с. 26–34].

Водночас існує управлінська концепція поняття «взаємодії», під якою розуміється управлінська функція, спрямована на переведення системи від індивідуальної до спільної, узгодженої за місцем, часом і метою діяльності, і як процес обміну інформацією. Управлінський підхід дозволяє виявити: 1) системні ознаки взаємодії публічної адміністрації щодо реалізації компетенції; 2) елементи взаємодії публічної адміністрації щодо реалізації компетенції; 3) засоби підтримання взаємодії публічної адміністрації щодо реалізації компетенції; 4) форми зв'язків між суб'єктами взаємодії; д) підстави диференціації функцій публічної адміністрації щодо реалізації компетенції [16, с. 12].

Отже, у процесі діяльності суб'єкти правоохоронної системи обмінюються не тільки інформацією, а й різними діями. Ці дії забезпечують планування спільної військово-професійної діяльності, її координацію та розподіл функцій. За їхньою допомогою здійснюються взаємне стимулювання, взаємний контроль і взаємодопомога у процесі розв'язання спільного завдання. Це передбачає, що кожен із учасників – партнерів по взаємодії зробить свій внесок у її розв'язання, що забезпечить більшу ефективність порівняно із сумою індивідуальних дій [17, с. 148].

Необхідною умовою взаємодії, як пише А.В. Стойка, є взаємна довіра та налаштованість на партнерство, що сприяє стійкості суспільного розвитку, збалансованості та стабільності соціальних відносин [18, с. 8].

Взаємодія охоплює прямі й опосередковані відносини між об'єктами та системами [19, с. 247].

Л. Абалкін під категорією «взаємодія» розуміє процес безпосереднього чи опосередкованого впливу об'єктів (суб'єктів) один на одного, що породжує їхні взаємні зумовленість і зв'язок [20, с. 33].

Л. Шморгун під «взаємодією» розглядає складний багатоетапний і багатогранний процес, під час якого відбуваються спілкування, сприйняття, взаємовідносини, взаємовпливи і взаєморозуміння людей [21, с. 23].

Таким чином, взаємодія (інтеракція) – це аспект спілкування, що виявляється в організації військовослужбовцями взаємних дій, спрямованих на реалізацію спільної правоохоронної діяльності та досягнення конкретної спільної мети [17, с. 148].

Вважається, що саме за умови введення взаємодії в певну спільну діяльність розкривається її сутність. Таким чином, інтерактивний аспект спілкування полягає в обміні не лише знаннями, ідеями, але й діями, які дають змогу партнерам реалізувати певну загальну для них діяльність. Взаємодія – це той елемент спілкування, який фіксує як обмін інформацією, так і організацію спільних дій, тобто комунікація організується в ході спільної діяльності, «з приводу» її. Отож, якщо зв'язок спілкування (чи будь-якого аспекту) щодо реалізації діяльності розривається, наслідком є миттєве розмежування щодо розгляду всіх цих процесів, виконання поставлених задач, тобто відбувається відмова від вивчення змістової сторони спілкування. Єдиною умовою, за якою цей змістовий момент може бути сприйнятним, є розгляд взаємодії як форми організації певної конкретної діяльності людей. Звісно, для пізнання механізму взаємодії важливо з'ясувати, як наміри, установки, мотиви одного індивіда «накладаються» на уявлення про партнера і як те й інше проявляється в ухваленні спільного рішення. Йдеться про те, що комунікація і взаємодія – це дві сторони спілкування, які мають спиратися на розгляд питання про формування образу партнера зі спілкування, що можливе за умови розгляду перцептивного його аспекту [22, с. 303].

Як бачимо із вищезазначеного, немає єдиного наукового підходу до визначення категорії «взаємодія», незважаючи на велику кількість трактувань. Зауважимо, що поняття «взаємодії» широко використовують у правовій теорії та практиці. Саме воно розкриває зміст і характер колективних зусиль поліції у вирішенні завдань, які стоять перед ними, з метою задоволення публічного інтересу.

Так, наприклад, Є.В. Жилін розглядає *взаємодію* як форму взаємозв'язку між окре-

ними взаємодоповнюючими елементами відкритої системи, процес обміну соціальними діями або суб'єктами [23, с. 36].

Г.П. Цимбал встановлює, що взаємодія при розслідуванні податкових злочинів становить узгоджену, цілеспрямовану в межах компетенції діяльність Державної податкової адміністрації з іншими правоохоронними органами, спрямовану на досягнення загальної мети, із застосуванням при її здійсненні необхідних засобів і методів, передбачених законом і відомчими нормативними актами для виявлення, розкриття і розслідування злочинів у сфері оподаткування [24, с. 13].

А.Р. Крусян акцентує увагу на тому, що взаємодія місцевих органів управління (самоврядування) здійснюється у процесі реалізації ними своєї компетенції, обсяг і характер якої визначає зміст такої взаємодії, опосередковує її форми [25, с. 46].

І.Л. Олійник, досліджуючи поняття «взаємодія», розглядає її як застосовану на нормативних актах, взаємозалежну, погоджену за місцем і часом діяльність декількох її суб'єктів, спрямовану на виконання загального завдання зміцнення законності та правопорядку у боротьбі зі злочинністю. Це обмін результатами діяльності, у процесі якої важливо не тільки здійснити обмін інформацією, а й організувати обмін діями, інфлювати загальну діяльність [26, с. 10].

І.В. Потайчук відзначає, що «взаємодія» означає спільну взаємну діяльність двох сторін, яка здійснюється за допомогою взаємної підтримки [27, с. 2].

На думку І.П. Кушнір, взаємодія у сфері охорони державного кордону – це спільна, узгоджена діяльність Державної прикордонної служби України з уповноваженими органами публічної адміністрації та громадськими формуваннями з охорони громадського порядку і державного кордону у сфері охорони державного кордону, що здійснюється з метою забезпечення недоторканності державного кордону України (виявлення і припинення порушень державного кордону; протидія нелегальній міграції, контрабандному та незаконному переміщенню через кордон товарів та інших предметів із порушеннями чинного законодавства, боротьба з тероризмом) [28, с. 59].

Різноманітність поглядів дає можливість нам говорити про неформальність концепції поняття взаємодії. Взаємодія у правоохоронній сфері Національної гвардії України з правоохоронними органами та Збройними Силами України розвивається з діалектичної залежності від загального поняття взаємодії та передбачає вплив різних суб'єктів один на одного з метою здійснення спільних дій.

Правоохоронці, взаємодіючи з іншими суб'єктами, наділеними правоохоронними функціями, одночасно вступають у певні конкретні взаємини з ними, з різними соціальними групами, суспільством. Тому у структурі інтерактивного спілкування (взаємодії) можна виокремити дві сторони – внутрішню (змістовну) і зовнішню (формальну).

Відповідно, внутрішня сторона взаємодії є сукупністю співвідношень правоохоронця із соціальним середовищем, які можна розглядати також у двох аспектах: широкому (соціальному) і вузькому (міжособистісному). У широкому розумінні особа є суб'єктом численних і різноманітних відносин: виробничих, політичних, моральних, правоохоронних тощо. Такі відносини найчастіше називають суспільними, або соціальними. Їхньою характерною ознакою є те, що вони позбавлені індивідуальності, індивідуального прояву і відображають зв'язки, взаємодію не між конкретними особами, а між представниками різних соціальних груп, між різними соціальними типами. Ці відносини мають об'єктивний характер: особа вступає в них незалежно від своїх бажань і прагнень, симпатій чи антипатій. У соціальних відносинах відображаються найсуттєвіші зв'язки між різними сферами життєдіяльності правоохоронців, які виконують у суспільстві конкретні соціальні функції. Система цих функцій визначає поведінку та діяльність правоохоронців відповідно до статутних норм, що окреслюють найтипівіші, суспільно необхідні різновиди правоохоронної діяльності та способи їх виконання. Але для кожної конкретної особи такі суспільні відносини дуже рідко вступають у «чистому» вигляді. Реалізуючись у її внутрішньому світі, вони набувають суб'єктивного, особистісного забарвлення, індивідуального відображення і форми прояву, стають фактом свідомості суб'єкта, наділеного правоохоронними функціями, як міжособистісні стосунки, як конкретний результат його взаємодії із соціальним середовищем. Соціально-психологічний і особистісний аспекти суспільних стосунків проявляються у поведінці правоохоронця, його мотивах, почуттях, оцінках [29, с. 175].

Основними компонентами взаємодії правоохоронних органів є змістовий і процесуальний.

Змістом взаємодії між органами Національної поліції України та громадськістю є чітка і характерологічна сукупність правових, статутних та інших правовідносин. Реалізація змісту у діяльності Національної поліції України вимагає відповідних засобів, способів і форм її прояву. Вони можуть мати як раціо-

нальний, так і емоційний характер, проявляється у конкретних способах соціально-психологічного, міжособистісного спілкування.

Міжособистісні стосунки у правоохоронному середовищі формуються під впливом безпосередніх умов життєдіяльності особового складу. Їхніми специфічними рисами є суворостатутна регламентація й емоційна забарвленість. Почуття, які визначають ці стосунки, можна поділити на дві групи:

кон'юнктивні (почуття, які зближують воїнів, об'єднують їх у колектив, виражають готовність співпрацювати, спільно діяти);

диз'юнктивні (почуття роз'єднують воїнів, роблять взаємини напруженими, конфліктними).

Реалізація відносин у конкретній діяльності відбувається у формі взаємного обміну діями, який визначає зовнішній (формальний) бік взаємодії. Саме такий обмін (навичками, вміннями) є підґрунтям взаємодії матеріального, практичного аспекту спілкування на відміну від інформаційного як обміну думками, почуттями, цінностями [30, с. 188].

Процесуальний компонент виражається у стилі взаємодії, який вказує на те, як правоохоронець взаємодіє з оточенням. На основі цього виділяють продуктивний і непродуктивний стилі.

На базі п'яти критеріїв виділяють такі стилі взаємодії:

– щодо характеру активності в позиції партнерів (у продуктивному стилі – поруч із партнером; у непродуктивному – над партнером);

– щодо характеру цілей, що висувуються (у продуктивному стилі партнери спільно розробляють як близькі, так і віддаленні цілі; у непродуктивному партнер, який домінує, висуває тільки близькі цілі, не обговорюючи їх із іншими);

– щодо характеру відповідальності (у продуктивному стилі за результати відповідальні всі, у непродуктивному – вся відповідальність лягає тільки на того партнера, який домінує);

– щодо характеру взаємин, які виникають між партнерами (у продуктивному стилі – доброзичливість, у непродуктивному – агресія, образа, роздратування);

– щодо характеру функціонування механізму ідентифікації – відособлення між партнерами [31, с. 478].

Взаємодія має таку структуру: суб'єкти взаємодії; взаємний зв'язок; взаємний вплив одного на іншого; взаємні зміни суб'єктів спілкування.

Взаємодія – це контакт, який складається із: фізичного контакту; спільного перебування у просторі; спільної групової або

масової дії; духовного вербального контакту; невербального інформаційного контакту.

Взаємодію як процес характеризують: сукупна кооперативна діяльність; інформаційний зв'язок; взаємовплив; взаєморозуміння [32, с. 13].

Взаємодію як управлінське поняття можна розглядати як форму зв'язку елементів системи, за допомогою якої вони, взаємно доповнюючи один одного, створюють умови для успішного функціонування всієї системи загалом. Причому необхідно мати на увазі, що взаємодія як управлінська категорія виявляється не тільки у внутрішньо-організаційній діяльності системи, але й у зовнішніх її функціях. Охорона громадського порядку, наприклад, є процесом керованої взаємодії системи «громадський порядок і хуліганські дії» [33, с. 500].

Аналіз визначень взаємодії, які використовуються в адміністративно-правовій теорії, дає змогу виділити такі його ознаки:

– діяльність по здійсненню спільних завдань, яка виконується в межах визначених нормативно-правовими актами повноважень, ґрунтується на принципі законності, що зумовлює використання чітко встановлених методів і форм;

– дана діяльність вимагає залучення значної кількості суб'єктів, наділених широким колом повноважень;

– суб'єкти взаємодії постійно впливають один на одного, внаслідок зазначеного впливу виникають ефективні управлінські рішення відповідно до вирішення поставлених завдань;

– діяльність взаємодії суб'єктів проводиться в межах визначеної законодавцем компетенції, внаслідок чого проявляється та характеризується зміст і сутність, обсяг такої взаємодії;

– злагодженість, гармонія й узгодженість є невід'ємними характеристиками взаємодії суб'єктів правоохоронних органів;

– мета, ціль і результат є основними двигунами діяльності по взаємодії суб'єктів правоохоронних органів, що є значно ширшою і складнішою, ніж межі, мета та призначення діяльності одного органу, що є мотиваційним поштовхом щодо спільної діяльності по реалізації функцій держави;

– рухомою ознакою даної діяльності є ініціативність однієї зі сторін суб'єктів взаємодії;

– суб'єктам взаємодії притаманний незалежний, рівноправний характер стосунків, що базується на партнерських відносинах, які розриваються у разі вирішення поставленої задачі на досягнення встановленої мети;

– має програмний упорядкований характер.

Висновки.

Отже, взаємодія Національної поліції України із громадськістю – це безпосереднє співробітництво, яке здійснюється на основі реалізації прав і виконання обов'язків працівників Національної поліції України за допомогою відповідних елементів правоохоронної системи, з метою якісного й ефективного вирішення проблем протидії проступкам та охорони публічного правопорядку та безпеки.

Список використаних джерел

1. Про Національну поліцію : Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Негодченко О.В. Організаційно-правові засади органів внутрішніх справ щодо забезпечення прав і свобод людини : монографія. Дніпропетровськ : Вид-во Дніпропетр. ун-т, 2003. 448 с.
3. Результати опитування Лабораторії законодавчих ініціатив та компанії TSN в Україні. URL: <http://parliament.org.ua/category/parsociology/>.
4. Бесчастний В.М. Імідж як складова успіху правоохоронця: до постановки проблеми. *Віче*. 2012. № 2. С. 6–8.
5. Комісаров С.А. Взаємодія поліції й населення як стратегічний напрям діяльності органів правопорядку: міжнародний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2. 2018. С. 123–126.
6. Комісаров С.А. Взаємодія поліції й населення як стратегічний напрям діяльності органів правопорядку: міжнародний аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 2. 2018. С. 123–126.
7. Policing Profiles of Participating and Partner States United Kingdom. General Snformation. URL: <https://polis.osce.org/country-profiles>.
8. Police and Criminal Evidence Act 1984. URL: <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/contents>.
9. Большая Советская Энциклопедия : в 30 т. Т. 3. / гл. ред. А.М. Прохоров. Москва : Советская энциклопедия, 1970. 640 с.
10. Современная философия: словарь и хрестоматия / ред. В.П. Кохановский. Ростов на Дону : Феникс, 1996. 511 с.
11. Колпаков В.К. Взаимодействие милиции и общественности в сфере правопорядка : учебное пособие. Киев : УАВС, 1993. 100 с.
12. Малюткин В.А. Организация взаимодействия подразделений органов внутренних дел в осуществлении профилактики преступлений: Лекция № 13 / под ред. Г.А. Аванесова. Москва : РИО МВД СССР, 1976. 40 с.
13. Круглий В.М. Теоретико-правові засади взаємодії працівників оперативних підрозділів органів внутрішніх справ з населенням. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ України*. 2002. № 3. Ч. 2. С. 131–139.
14. Поняття взаємодія. URL: <http://osvitaplaza.in.ua/publ/2521023864>.
15. Яковлев А.М. Теоретические проблемы социологии права. *Проблемы социологии права*. 1980. Вып.1. С. 26–34.
16. Терещенко В.И. Организация и управление: (Опыт США). Москва : Экономика, 1965. 47 с.
17. Ягупов В.В. Військова психологія : підручник. Київ : ТанDEM, 2004. 656 с.
18. Стойка А.В. Механізм ефективної взаємодії органів державної влади і громадських об'єднань на регіональному рівні : автореф. дис. ... канд. наук з держ. управл. : 25.00.02. Донецьк, 2006. 19 с.
19. Олійник І.Л. Взаємодія міліції (поліції) країн учасників СНД у боротьбі зі злочинністю і правопорушеннями: проблеми та перспективи співробітництва. *Вісник Луганської Академії внутрішніх справ*. 2003. № 2. С. 246–254.
20. Абалкин Л. Роль государства в становлении и регулировании рыночной экономики. *Вопросы экономики*. 1997. № 6. С. 32–54.
21. Шморган Л. Менеджмент організацій : навчальний посібник. Київ, 2010. 452 с.
22. Орбан Лембрик Л.Е. Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ : Либідь, 2004. 576 с.
23. Жилін Є.В. Сутність та особливості взаємодії об'єднань громадян з органами державної влади. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Правознавство*. 2012. Т. 17. Вип. 7. 220 с.
24. Цимбал Г.П. Взаємодія як умова забезпечення виявлення і розслідування податкових злочинів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2005. 19 с.
25. Крусян А.Р. Взаємодія місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. 1999. 19 с.
26. Олійник І.Л. Організаційно правові засади взаємодії міліції (поліції) країн учасниць СНД у боротьбі з правопорушеннями : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Ірпінь, 2005. 26 с.
27. Потайчук І.В. Взаємодія органів досудового розслідування: минуле і сучасність. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. Серія право. 2012. № 1 (5). С. 11
28. Калюжний Р.А., Кушнір І.П. Правове забезпечення взаємодії публічної адміністрації у прикордонній сфері : монографія. Київ : «МП Леся», 2015. 224 с.
29. Ягупов В.В. Військова психологія : підручник. Київ : ТанDEM, 2004. 656 с.
30. Ягупов В.В. Військова психологія : підручник. Київ : ТанDEM, 2004. 656 с.
31. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / за ред. Ю.Ф. Кравченка. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. 702 с.
32. Музичук О.М. Організаційно-правові основи участі громадян в охороні громадського порядку і боротьбі з правопорушеннями : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2003. 20 с.

33. Плішкін В.М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підручник / за ред. Ю.Ф. Кравченка. Київ : Національна академія внутрішніх справ України, 1999. 702 с.

Oksana Strelchenko. Administrative and legal characteristics of the interaction of the National Police of Ukraine with the public

The article substantiates that the National Police of Ukraine occupies a special place in the system of public administration, due to certain functions that they perform in the exercise of their powers in the social space for its interaction with the public. It is the employee of the National Police of Ukraine who daily performs and solves quite complex professional tasks, eliminates conflict situations and solves other difficult problems that arise during his professional performance and exercise of powers in which he has no right to make mistakes. The author proves that the content of the interaction between the bodies of the National Police of Ukraine and the public is a clear and characterological set of legal, statutory and other legal relations. The implementation of the content in the activities of the National Police of Ukraine requires appropriate means, methods and forms of its manifestation. They can be both rational and emotional, manifested in specific ways of socio-psychological, interpersonal communication. From the author's analysis of the definitions of interaction used in administrative law theory, he formed such features as: activities to implement common tasks performed within the powers defined by regulations is based on the principle of legality, which leads to the use of clearly established methods and forms ; this activity requires the involvement of a significant number of entities endowed with a wide range of powers; the subjects of interaction constantly influence each other, as a result of the specified influence there are effective administrative decisions according to the decision of the set tasks; the activity of interaction of subjects is carried out within the competence defined by the legislator, as a result of which the content and essence, volume of such interaction is shown and characterized; coherence, harmony and coherence are integral characteristics of the interaction of law enforcement entities; purpose, purpose and result are the main engines of law enforcement activities, which is much broader and more complex than the boundaries, purpose and purpose of one body, which is a motivational impetus for joint activities to implement the functions of the state; a moving feature of this activity is the initiative of one of the parties to the subjects of interaction; the subjects of interaction are characterized by an independent, equal nature of the relationship, based on partnerships, which are broken in the case of solving the task to achieve the goal; has a programmatic nature.

It is proved by the author that the interaction of the National Police of Ukraine with the public is a direct cooperation, which is carried out on the basis of realization of rights and duties of employees of the National Police of Ukraine with the help of relevant elements of law enforcement system. and security.

Key words: police, National Police of Ukraine, interaction, public, employees, misdemeanors, protection of public order.